

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καθ' αὐτὴν φωτιζόμενη

Περιεχόμενα

Κεφάλαιον τὸ πρῶτον.	1
αἱ λέξεις καὶ οἱ ἀριθμοί	2
Κεφάλαιον τὸ δεύτερον	3
I	3
Κεφάλαιον τὸ τρίτον	4
ἡ πρώτη σκηνή	4
ἡ δευτερά σκηνή	4
ἡ τρίτη σκηνή	5
Κεφάλαιον τὸ τέταρτον	5
ἡ πρώτη σκηνή	5
ἡ δευτερά σκηνή	6
ἡ τρίτη σκηνή	6
Κεφάλαιον τὸ πέμπτον	7
I	7
II	7
Κεφάλαιον τὸ ἕκτον	8
I	8
II	9
III	9
Κεφάλαιον τὸ ἑβδομον	10
I	10
II	10
III	11
Κεφάλαιον τὸ ὄγδοον	11
I	11
II	12
III	12

Κεφάλαιον τὸ ἕνατον	13
I	13
II	13
III	13

Κεφάλαιον τὸ πρῶτον.

Ἡ Ἑλλάς ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ἡ Ἰταλία ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστίν. ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἰταλία εἰσὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. καὶ ἡ Ἰσπανία ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. καὶ ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς εἰσὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

ἡ Αἴγυπτος ἐν τῇ Εὐρώπῃ οὐκ ἔστιν, ἡ Αἴγυπτος ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἐστὶν. ἡ Γαλλία οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Ἀφρικῇ, ἡ Γαλλία ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ἡ δὲ Συρία οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ. καὶ ἡ Ἀραβία ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐστὶν. ἡ Συρία καὶ ἡ Ἀραβία ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἰσὶν. ἡ δὲ Γερμανία οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀλλὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστὶν. καὶ ἡ Βρεττανία ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστὶν. ἡ Γερμανία καὶ ἡ Βρεττανία εἰσὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

Ἄρα ἡ Γαλλία ἐν τῇ Εὐρώπῃ; ἡ Γαλλία ἐστὶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Ἄρα ἡ Ἀντιόχεια ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐστίν; ἡ Ἀντιόχεια ἐν τῇ Γαλλίᾳ οὐκ ἔστιν. ποῦ ἐστὶν ἡ Ἀντιόχεια; ἡ Ἀντιόχεια ἐστὶν ἐν τῇ Συρίᾳ. ποῦ ἐστὶ ἡ Συρία; ἡ δὲ Συρία ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐστὶν. ποῦ εἰσὶν ἡ Γαλλία τε καὶ ἡ Γερμανία; καὶ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἰσὶν.

Ἄρα ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστίν; ὁ Νεῖλος ἐν τῇ Εὐρώπῃ οὐκ ἔστιν. ποῦ ὁ Νεῖλος ἐστὶν; ὁ Νεῖλος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ. ὁ δὲ Ῥῆνος ποῦ ἐστὶν; ὁ Ῥῆνος ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐστὶν. ποταμός ὁ Νεῖλος ἐστὶν. καὶ ὁ Ῥῆνος ποταμός ἐστὶν. καὶ ὁ Νεῖλος καὶ ὁ Ῥῆνος εἰσὶ ποταμοί. καὶ ὁ Ἰστρος ποταμός ἐστὶν. ὁ μὲν Ῥῆνος καὶ ὁ Ἰστρος εἰσὶ ποταμοὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὁ δὲ Θύμβρις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. ἀλλὰ ὁ Ὀρόντης ἐστὶ ποταμός ἐν τῇ Συρίᾳ.

ἡ Σικελία ἐστὶ νῆσος. καὶ ἡ Κρήτη ἐστὶ νῆσος. καὶ ἡ Κρήτη καὶ ἡ Σικελία εἰσὶ νῆσοι. νῆσός ἐστιν ἡ Βρεττανία. ἡ δὲ Ἰταλία νῆσος οὐκ ἔστιν. ἡ μὲν Σικελία νῆσος μεγάλη ἐστίν, ἡ δὲ Δῆλος ἐστὶ νῆσος μικρά. ἡ δὲ Βρεττανία οὐ νῆσος μικρά, ἀλλὰ νῆσος μεγάλη ἐστίν. ἡ Σικελία καὶ ἡ Κρήτη οὐ νῆσοι μικραί, ἀλλὰ νῆσοι μεγάλαι εἰσὶν.

ἡ Σπάρτη πόλις ἐστίν. ἡ Σπάρτη ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ἡ Σπάρτη ἐστὶ πόλις Ἑλληνική. καὶ αἱ Ἀθῆναι πόλις ἐστὶν Ἑλληνική. καὶ ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι πόλεις Ἑλληνικαί εἰσιν. ἡ δὲ Ῥώμη ἐστὶ πόλις ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. ἡ δὲ Ἀντιόχεια πόλις ἐν τῇ Συρίᾳ ἐστὶν. Ἡ Ἀντιόχεια, αἱ Ἀθῆναι, ἡ Ῥώμη εἰσὶ πόλεις μεγάλαι.

ποῦ ἐστὶν αἱ Ἀθῆναι; αἱ Ἀθῆναι ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ποῦ ἡ Ῥώμη ἐστίν; ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐστὶν ἡ Ῥώμη. πόλις Ῥωμαϊκή ἐστὶν ἡ Ῥώμη. ποῦ ἐστὶν ἡ Κωνσταντινούπολις; ἡ Κωνσταντινούπολις ἐστὶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ἄρα ἡ Κωνσταντινούπολις πόλις Ἑλληνική ἢ Ῥωμαϊκή; ἔστι πόλις καὶ Ἑλληνική καὶ Ῥωμαϊκή.

Ῥαβέννα οὐκ ἔστι πόλις Ἑλληνική, ἀλλὰ πόλις Ῥωμαϊκή. ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Ῥαβέννα πόλεις Ῥωμαϊκαί εἰσιν. πόλεις δὲ Ἑλληνικαί εἰσιν αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη. ἡ δὲ Σικελία οὐκ ἔστιν νῆσος Ἑλληνική, ἀλλὰ νῆσος Ῥωμαϊκή. ἡ δὲ Κρήτη, ἡ Ῥόδος, ἡ Νάξος, ἡ Σάμος, ἡ Χίος, ἡ Λέσβος, ἡ Λήμνος, καὶ ἡ Εὐβοία εἰσὶ νῆσοι Ἑλληνικαί.

ἐν τῇ Ἑλλάδι πολλαὶ νῆσοι εἰσιν. ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἑλλάδι εἰσὶ πολλαὶ πόλεις. ἐν τῇ

Γαλλία καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ πολλοὶ εἰσι ποταμοί. ἄρα πολλοὶ ποταμοὶ καὶ πολλαὶ πόλεις ἐν τῇ Ἀραβίᾳ; ἐν τῇ Ἀραβίᾳ οὐ πολλοί, ἀλλ' ὀλίγοι ποταμοὶ εἰσι καὶ ὀλίγαι πόλεις.

ἄρα μὴ ἡ Κρήτη πόλις ἐστίν; οὐχί, ἡ Κρήτη πόλις οὐκ ἔστιν. τί ἐστὶν ἡ Κρήτη; ἡ Κρήτη νῆσός ἐστιν. ἄρα μὴ ἡ Σπάρτη νῆσός ἐστιν; οὐ νῆσός ἐστιν ἡ Σπάρτη. τί ἡ Σπάρτη ἐστίν; ἀλλὰ πόλις ἐστὶν ἡ Σπάρτη. ὁ δὲ Ὀρόντες, τί ἐστὶν; ὁ Ὀρόντες ἐστὶ ποταμὸς μέγας. ἄρα μὴ τὸ πέλαγος τὸ Ἀτλαντικὸν μικρόν ἐστιν; οὐ μικρόν ἐστιν, ἀλλὰ μέγα ἐστὶ τὸ πέλαγος.

ποῦ ἐστὶ ἡ ἀρχὴ ἡ Ῥωμαϊκὴ; ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχὴ ἐστὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἢ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἢ ἐν τῇ Ἀφρικῇ. ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Συρία καὶ ἡ Αἴγυπτος ἐπαρχίαι Ῥωμαϊκαὶ εἰσιν. ἡ δὲ Γερμανία οὐκ ἔστι ἐπαρχία Ῥωμαϊκή. ἡ Γερμανία ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ Ῥωμαϊκῇ οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Βρεττανία εἰσιν ἐπαρχίαι Ῥωμαϊκαί. ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἀρχῇ πολλαὶ εἰσιν ἐπαρχίαι. μεγάλη ἐστὶν ἡ ἀρχὴ ἡ Ῥωμαϊκή!

αἱ λέξεις καὶ οἱ ἀριθμοί

εἷς καὶ δύο ἀριθμοὶ εἰσιν. καὶ τρεῖς ἀριθμός ἐστιν. εἷς, δύο, τρεῖς ἀριθμοὶ Ἑλληνικοὶ εἰσιν. εἷς καὶ δύο εἰσι μικροὶ ἀριθμοί. χίλια μέγας ἀριθμός ἐστιν.

τὸ Α καὶ τὸ Β γράμματά ἐστιν. καὶ τὸ Γ γράμμα ἐστίν. τὰ Α, Β, Γ ἐστὶ τρία γράμματα. τὸ Α ἐστὶ τὸ γράμμα τὸ πρῶτον, τὸ Β τὸ δεύτερον γράμμα, τὸ Γ τὸ τρίτον γράμμα. τὸ Γ γράμμα Ἑλληνικόν ἐστίν. τὸ C ἐστὶ γράμμα Ῥωμαϊκόν. τὸ C καὶ D γράμματα Ῥωμαϊκά ἐστίν. τὸ Γ καὶ Δ ἐστὶ γράμματα Ἑλληνικά.

τὸ ποταμὸς καὶ τὸ πόλις λέξεις Ἑλληνικαὶ εἰσιν. τὸ ποῦ καὶ λέξις Ἑλληνικὴ ἐστίν. τρία γράμματά ἐστιν ἐν τῇ λέξει τὸ ποῦ.

ἐν τῇ λέξει τὸ ποταμὸς ἐπτά γράμματα καὶ τρεῖς συλλαβαί εἰσιν. ἡ πρώτη ἡ συλλαβὴ πο-, ἡ δεύτερα -τα-, ἡ τρίτη --μος. ἐν τῇ λέξει τὸ οὐκ εἰσὶ τρία γράμματα καὶ μία συλλαβή.

τί ἐστὶ τρεῖς; τρεῖς ἀριθμός Ἑλληνικός ἐστιν. Γ τί ἐστίν; Γ γράμμα Ἑλληνικόν ἐστίν. ἄρα μὴ C γράμμα Ἑλληνικόν ἐστίν; οὐ γράμμα Ἑλληνικόν, ἀλλὰ γράμμα Ῥωμαϊκόν ἐστὶ C. ἄρα B τὸ γράμμα τὸ πρῶτον; B οὐ τὸ πρῶτον γράμμα, ἀλλὰ δεύτερόν ἐστιν. τί ἐστὶ τό οὐ; τὸ οὐ ἔστι λέξις Ἑλληνική. τὰ οὐ, ἀλλὰ, μέγας, ἀριθμός, λέξεις Ἑλληνικαὶ εἰσιν. καὶ τὸ λέξις ἐστὶ λέξις Ἑλληνική!

Κεφάλαιον τὸ δεύτερον

I

ὁ Γρηγόριος ἀνὴρ Ἑλληνικός ἐστίν. ἡ Εὐγενία γυνὴ Ἑλληνικὴ ἐστίν. ὁ Ἀλέξιος παῖς Ἑλληνικός ἐστίν. καὶ ὁ Δημήτριος παῖς Ἑλληνικός ἐστίν. ἡ δὲ Εἰρήνη ἐστὶ κόρη Ἑλληνική. καὶ ἡ Σοφία ἐστὶ κόρη Ἑλληνική.

ὁ Ἀλέξιος καὶ ὁ Δημήτριος οὐκ ἄνδρες, ἀλλὰ παῖδές εἰσιν. ἄνδρες εἰσι Γρηγόριος καὶ Σωσίας καὶ Τροχίλος. γυναῖκές εἰσιν Εὐγενία καὶ Σύρα καὶ Κίλισσα. ἄρα ἡ Σοφία γυνή; οὐκ ἔστιν γυνή, ἀλλὰ κόρη ἡ Σοφία.

Γρηγόριος, Εὐγενία, Ἀλέξιος, Δημήτριος, Εἰρήνη, Σοφία, Σωσίας, Τροχίλος, Κίλισσα, ἐστὶ οἰκία Ἑλληνική. ὁ μὲν Γρηγόριος πατὴρ ἐστίν. ἡ δὲ Εὐγενία μήτηρ ἐστίν. πατὴρ Ἀλεξίου καὶ Δημητρίου ἐστὶν ὁ Γρηγόριος. ὁ Γρηγόριος καὶ πατὴρ ἐστὶν τῆς Σοφίας καὶ τῆς Εἰρήνης. μήτηρ Ἀλεξίου καὶ Δημητρίου, Σοφίας καὶ Εἰρήνης ἐστὶν ἡ Εὐγενία. ὁ δὲ Ἀλέξιος υἱὸς ἐστὶ Γρηγορίου. καὶ υἱὸς Εὐγενίας ἐστὶ ὁ Ἀλέξιος. καὶ ὁ Δημήτριος ἐστὶ υἱὸς τοῦ Γρηγορίου καὶ τῆς Εὐγενίας.

τίς ἐστὶν Ἀλέξιος; ὁ Ἀλέξιος ἐστὶ παῖς Ἑλληνικός. τίς ἐστὶ πατὴρ τοῦ Ἀλεξίου; Γρηγόριος ὁ πατὴρ τοῦ Ἀλεξίου ἐστίν. τίς μήτηρ τοῦ Ἀλεξίου ἐστίν; ἡ μήτηρ τοῦ Ἀλεξίου ἐστὶν Εὐγενία. τίς Εἰρήνη ἐστίν; κόρη Ἑλληνική ἐστὶν ἡ Εἰρήνη. τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ τῆς Εἰρήνης; ἡ Εὐγενία μήτηρ τῆς Εἰρήνης ἐστὶν. καὶ ὁ Γρηγόριος πατὴρ τῆς Εἰρήνης ἐστίν. ἡ Εἰρήνη ἐστὶ θυγάτηρ τοῦ Γρηγορίου καὶ τῆς Εὐγενίας.

τίνες εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ Γρηγορίου; οἱ υἱοὶ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶν Ἀλέξιος καὶ Δημήτριος. τίνες εἰσιν αἱ θυγάτρες τῆς Εὐγενίας; αἱ θυγάτρες τῆς Εὐγενίας εἰσὶν Εἰρήνη καὶ Σοφία. Ἀλέξιος, Δημήτριος, Εἰρήνη, Σοφία εἰσὶ τέσσαρα παιδιά. παιδιά ἐστὶ υἱοὶ καὶ θυγάτρες, ἢ παῖδες καὶ κόραι. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶ τέσσαρα παιδιά, δύο υἱοὶ καὶ δύο θυγάτρες.

ἄρα Σωσίας υἱὸς τοῦ Γρηγορίου; ὁ Σωσίας οὐκ ἔστιν υἱὸς τοῦ Γρηγορίου, ἀλλὰ δοῦλος τοῦ Γρηγορίου ἐστίν. ὁ Γρηγόριος δεσπότης τοῦ Σωσίου ἐστίν. ὁ Γρηγόριος ἐστὶ δεσπότης τῶν δούλων. ὁ δὲ Σωσίας καὶ ὁ Τροχίλος εἰσὶ δούλοι δύο. ὁ δὲ Γρηγόριος πατὴρ παιδίων τε καὶ δεσπότης δούλων.

ἄρα Κίλισσα θυγάτηρ τῆς Εὐγενίας; ἡ Κίλισσα οὐκ ἔστιν θυγάτηρ τῆς Εὐγενίας, ἀλλὰ δούλη τῆς Εὐγενίας ἐστίν. ἡ δὲ Εὐγενία ἐστὶ δέσποινα τῆς δούλης, τῆς Κιλίσσης. καὶ ἡ Σύρα ἐστὶν δούλη. καὶ ἡ Σύρα καὶ ἡ Κίλισσά εἰσι δύο δούλαι. ἡ δὲ Εὐγενία δέσποινά ἐστὶ τῶν δούλων.

τίνος δοῦλός ἐστι Τροχίλος; τοῦ Γρηγορίου δοῦλός ἐστιν Τροχίλος. τίνος δοῦλός ἐστι Σωσίας; καὶ ὁ Σωσίας ἐστὶ δοῦλος τοῦ Γρηγορίου. τίνος δούλη ἐστὶ Σύρα; ἡ Σύρα ἐστὶ δούλη τῆς Εὐγενίας. καὶ τίνος δούλη ἐστὶ Κίλισσα; τῆς Εὐγενίας ἐστὶ Κίλισσα ἡ δούλη.

πόσα παιδιά ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ; ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Εὐγενίας καὶ τοῦ Γρηγορίου ἐστὶ τέσσαρα παιδιά. πόσοι υἱοὶ καὶ πόσαι θυγάτρες; δύο υἱοὶ καὶ δύο θυγάτρες εἰσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ. πόσοι δούλοι ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰσιν; ἑκατὸν; οὐχ ἑκατὸν, ἀλλὰ πεντήκοντα. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶ πολλοὶ δούλοι, ὀλίγα παιδιά. ὁ δὲ Γρηγόριος ἐστὶ κύριος πολλῶν δούλων.

τὸ δύο καὶ τὸ τρεῖς, καὶ τὸ τέσσαρα, εἰσιν ἀριθμοί. καὶ τὸ ἑκατὸν καὶ τὸ πεντήκοντα εἰσιν ἀριθμοί. ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων ἐστὶν πεντήκοντα. ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παιδίων ἐστὶ τέσσαρα. ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν δούλων μέγας ἐστίν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παιδίων μικρός. μέγας μὲν ἀριθμὸς δούλων, μικρὸς δὲ ἀριθμὸς παιδίων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Γρηγορίου ἐστίν. ὁ Γρηγόριος ἐστὶν ἀνὴρ Ἑλληνικός. ὁ δὲ Τροχίλος ἐστὶν ἀνὴρ Ῥωμαϊκός, ἀλλὰ δοῦλος. ὁ δὲ Σωσίας ἐστὶν ἀνὴρ Συριακός, ἀνὴρ τῆς Συρίας. ὁ Γρηγόριος οἰκεῖ ἐν τῇ Συρίᾳ. ἡ οἰκία τοῦ Γρηγορίου ἐστὶν ἐν τῇ Συρίᾳ, ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ. ἡ Ἀντιόχεια ἐστὶν πόλις ἐν τῇ Συρίᾳ.

ἄρα μὴ ἡ Εὐγενία Συριακή; οὐ Συριακή, ἀλλὰ Ἑλληνική ἐστὶν. ἄρα μὴ ἡ Κίλισσα Ῥωμαϊκή; οὐ Ῥωμαϊκή, ἀλλὰ Συριακή ἐστὶν ἡ Κίλισσα. καὶ Σύρα ἐστὶ Συριακή. καὶ Κίλισσα καὶ Σύρα εἰσὶ Συριακαί.

τίς ἐστὶν Μάρκος; ὁ Μάρκος ἐστὶν δεσπότης Ῥωμαϊκός. ὁ Μάρκος οἰκεῖ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ. καὶ ὁ Μάρκος καὶ ὁ Γρηγόριος εἰσι δεσπόται δύο. ὁ δὲ Σωσίας ἐστὶ δοῦλος τοῦ Γρηγορίου.

Μαρ· τίνος δοῦλός ἐστιν Σωσίας; Γρη· ὁ Σωσίας ἐστὶν δοῦλος ἐμοῦ. Μαρ· ἄρα ὁ Τροχίλος δοῦλος σου; Γρη· ναί, καὶ ὁ Τροχίλος ἐστὶν δοῦλός μου. οἱ δοῦλοί μου εἰσιν Σωσίας καὶ Τροχίλος καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Μαρ· ἄρα ἡ Σύρα δούλη σου; Γρη· ναί, ἡ Σύρα δούλη μου ἐστίν, καὶ ἡ Κίλισσά ἐστὶν δούλη ἐμοῦ. αἱ δοῦλαί μου εἰσιν Σύρα καὶ Κίλισσα καὶ πολλαὶ ἄλλαι. ἡ οἰκία μου ἐστὶ μεγάλη. Μαρ· πόσοι δοῦλοί εἰσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ σου; Γρη· πεντήκοντα δοῦλοί εἰσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. Μαρ· τί; Γρη· ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων μου ἐστὶν πεντήκοντα. Μαρ· μόνον πεντήκοντα; ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων σου ἐστὶν μικρὸς. ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἑκατὸν δοῦλοί εἰσιν.

Κεφάλαιον τὸ τρίτον

ἡ πρώτη σκηνή

πρόσωπα· Γρηγόριος, Εὐγενία, Ἀλέξιος, Δημήτριος, Εἰρήνη, Σοφία.

Σοφία ἄδει. ἡ Σοφία χαίρει. Δημήτριος «στ!». ὁ Δημήτριος οὐ χαίρει. ἡ δὲ Σοφία ἔτι ἄδει. ὁ δὲ Δημήτριος «στ!». ὁ Δημήτριος οὐ χαίρει, ἀλλὰ ὀργίζεται. ἡ δὲ Σοφία ἔτι ἄδει. ὁ δὲ Δημήτριος τὴν Σωφίαν παίζει. ἡ δὲ Σοφία ἄρτι οὐκ ἄδει, ἀλλὰ δακρύει. ὁ δὲ Δημήτριος γελά, «ἂ ἂ». ὁ μὲν Ἀλέξιος Δημήτριον βλέπει, ὁ δὲ Δημήτριος τὸν Ἀλέξιον οὐ βλέπει. ὁ Ἀλέξιος λέγει «τί; ὁ Δημήτριος κόρην παίζει, καὶ γελά;» ὁ Ἀλέξιος ὀργίζεται, καὶ τὸν Δημήτριον παίζει. ὁ δὲ Δημήτριος ἄρτι οὐ γελά, ἀλλὰ δακρύει. ὁ Δημήτριος τὸν Ἀλέξιον παίζει. ἡ δὲ Σοφία λέγει «ποῦ ἐστὶ ἡ μήτηρ;» ἡ Σοφία τὴν Εὐγενίαν οὐ βλέπει. ἡ Σοφία καλεῖ τὴν Εὐγενίαν «μῆτερ, μῆ-τερ, ὁ Δημήτριος με παίζει.» ἡ μὲν Εὐγενία οὐκ ἔρχεται, ὁ δὲ Γρηγόριος ἔρχεται.

ἡ δευτερά σκηνή

Γρηγόριος ἐρωτᾷ «τίς με καλεῖ;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἀποκρίνεται «οὐδεὶς σε καλεῖ, τὴν δὲ μήτερα καλεῖ ἡ Σοφία.» ὁ δὲ Γρηγόριος ἐρωτᾷ τὸν Ἀλέξιον «μῆδεν ἤττον, ἐγὼ πάρειμι. διὰ τί ἡ Σοφία δακρύει;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «ἡ Σοφία δακρύει ὅτι ὁ Δημήτριος αὐτὴν παίζει.» ὁ δὲ Γρηγόριος λέγει «τί παῖς κόρην μικρὰν παίζει; φεῦ φεῦ. διὰ τί ὁ Δημήτριος αὐτὴν παίζει;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «ὅτι ἄδει ἡ Σοφία;» ὁ δὲ Γρηγόριος λέγει «ὦ θύγατέρ μου. ὁ Δημήτριος οὐκ ἔστιν παῖς ἀγαθός, ἀλλὰ πονηρός.» ὁ δὲ Ἀλέξιος λέγει «ἡ Σοφία ἐστὶ κόρη ἀγαθή.» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «ναί, ὀρθῶς, ἀλλὰ ποῦ ἐστὶν ἡ μήτηρ; διὰ τί οὐκ ἔρχεται;» ὁ πατὴρ τὴν μήτερα οὐ βλέπει. ὁ δὲ Δημήτριος ἀποκρίνεται «ἡ μήτηρ καθεύδει.» ὁ δὲ Ἀλέξιος λέγει «στ. οὐ σε, ἀλλὰ με ἐρωτᾷ ὁ πατὴρ.» ὁ δὲ Γρηγόριος «παῖδες, σιγᾶτε. ποῦ ἡ μήτηρ ἐστίν;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἀποκρίνεται «ἡ μὲν μήτηρ ἐνθάδε οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Δημήτριός ἐστιν.» καλεῖ ὁ Ἀλέξιος τὴν Εὐγενίαν «μῆ-τερ, μῆ-τερ» ἡ δὲ Εὐγενία οὐκ ἀκούει οὐδὲ ἔρχεται. διὰ τί οὐκ ἔρχεται; ὅτι τοῦ Ἀλεξίου οὐκ ἀκούει. διὰ τί οὐκ αὐτοῦ ἀκούει; ὅτι ἡ Εὐγενία καθεύδει. ὁ δὲ Δημήτριος γελά, «ἂ ἂ. οὐδὲ ἡ μήτηρ σοῦ ἀκούει.» ὁ δὲ Γρηγόριος ὀργίζεται. λέγει «σιγᾶ». καὶ ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν τύπτει. τύπ τύπ τύπ. ὁ δὲ Δημήτριος ἄρτι δακρύει. ἄρα ἡ Εὐγενία τοῦ Δημητρίου ἀκούει; οὐδὲ αὐτοῦ ἀκούει, οὐδὲ τοῦ Ἀλεξίου, ἀλλὰ ἔτι καθεύδει. ἡ δὲ Εἰρήνη καὶ ἀκούει καὶ ἔρχεται

ἡ τρίτη σκηνή

ὁ Ἀλέξιος λέγει «ἡ μὲν μήτηρ οὐκ ἔρχεται, ἡ δὲ Εἰρήνη ἔρχεται.» ὁ δὲ Γρηγόριος αὐτοῦ οὐκ ἀκούει, ὅτι ὁ Δημήτριος πολὺ δακρύει. ἡ δὲ Εἰρήνη τὸν Ἀλέξιον βλέπει, καὶ αὐτὸν ἐρωτᾷ «διὰ τί ὁ Δημήτριος δακρύει;» ὁ δὲ Ἀλέξιος ἀποκρίνεται «ὁ Δημήτριος δακρύει ὅτι ὁ πατὴρ τύπτει

αὐτόν.» ἡ δὲ ἐρωτᾷ «ἀλλὰ διὰ τί ὁ πατὴρ αὐτὸν τύπτει;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται «τὸν Δημήτριον τύπτει ὅτι παῖς πονηρός ἐστιν. ὁ δὲ Δημήτριος κόρην μικρὰν παῖει.» ἡ δὲ Σοφία λέγει «πάτερ, ἡ Εἰρήνη ἐνθάδε ἐστίν.» ὁ δὲ Γρηγόριος αὐτὴν βλέπει, καὶ λέγει «τί ἐστίν, ὦ θύγατερ;» ἡ δὲ ἀποκρίνεται «ὦ πάτερ, διὰ τί ὁ Δημήτριος δακρύει;» ὁ δὲ «ὅτι υἱὸς πονηρός ἐστιν. παῖς δὲ μικρὰν κόρην παῖει οὐκ ἔστιν ἀγαθός. ὁ ἀγαθὸς παῖς οὐ παῖει κόρην. ὁ Γρηγόριος πάλιν αὐτὸν τύπτει· τύπ· τύπ· τύπ. ὁ δὲ Δημήτριος πολὺ δακρύει. ὁ δὲ Ἀλέξιος χαίρει, ἀλλὰ οὐ γελᾷ. ἡ δὲ Σοφία οὐ χαίρει οὐδὲ γελᾷ. διὰ τί; ὅτι κόρη ἀγαθὴ ἐστίν ἡ Σοφία. ἡ δὲ Εἰρήνη δακρύει. διὰ τί καὶ ἡ Εἰρήνη δακρύει; δακρύει ὅτι ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν τύπτει.

παῖς γελᾷ. κόρη δακρύει. τίς ἐστίν ὁ παῖς δὲ γελᾷ; ὁ παῖς δὲ γελᾷ Δημήτριός ἐστιν. τίς ἐστίν ἡ κόρη ἢ δακρύει; ἡ κόρη ἢ δακρύει ἐστίν Σοφία. ὁ Δημήτριος, δὲ κόρη παῖει, ἐστὶ παῖς πονηρός. ἡ κόρη, ἣν Δημήτριος παῖει, Σοφία ἐστίν. τίνα καλεῖ ἡ Σοφία; τὴν Εὐγενίαν καλεῖ. ἡ Εὐγενία, ἣν Σοφία καλεῖ, ἐστὶ μήτηρ παιδίων. ἀλλὰ ὁ Γρηγόριος τὸν Δημήτριον τύπτει. ὁ παῖς, ὃν Γρηγόριος τύπτει, Δημήτριός ἐστιν. τίνα καλεῖ ὁ Ἀλέξιος; καὶ ὁ Ἀλέξιος τὴν Εὐγενίαν καλεῖ. ἡ δὲ Εὐγενία οὐκ ἀκούει. τίνος ἀκούει ἡ Εὐγενία; οὐδένοιο καὶ οὐδέν.

Κεφάλαιον τὸ τέταρτον

ἡ πρώτη σκηνή

πρόσωπα· Γρηγόριος, Εὐγενία, Σωσίας.

ὁ Γρηγόριός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ. καὶ ἡ Εὐγενία ἐστίν ἐν τῇ οἰκίᾳ. Γρηγόριος λέγει «ἄρᾳ ἐστίν οἶνος;» ἡ δὲ Εὐγενία λέγει «οἶνος; ἐν τῷ οἰνῶνι ἐστίν οἶνος. ὁ δὲ Γρηγόριος ἔρχεται εἰς τὸν οἰνῶνα. ἄρᾳ ἐστίν οἶνος ἐν τῷ οἰνῶνι; ναί, ἐστίν, καὶ πολὺς. ὁ Γρηγόριος βλέπει ἀμφορέας. πολλοὶ ἢ ὀλίγοι ἀμφορῆς εἰσιν; πολλοὶ εἰσίν. ἐν τοῖς ἀμφορεύσιν ἐστίν οἶνος. πόσοι ἀμφορῆς εἰσιν; ὁ Γρηγόριος ἀριθμεῖ τοὺς ἀμφορέας αὐτοῦ· εἴς, δύο, τρεῖς, τέσσαρα, πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, ὀκτώ, ἑννέα, δέκα, ἑνδεκά. μόνον ἑνδεκά. ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀμφορέων οὐκ ἔστιν δώδεκα, ἀλλὰ ἑνδεκά. ἑνδεκά πάρεσιν, εἴς ἄπεστιν. ποῦ; ὁ Γρηγόριος ὀργίζεται. καὶ καλεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ «Εὐγενία, ἔλθέ!» ἡ δὲ Εὐγενία ἔρχεται εἰς τὸν οἰνῶνα. ὁ δὲ «πόσοι ἀμφορῆς οἴνου εἰσιν;» ἡ δὲ λέγει «ἄρα οὐ δώδεκα;» καὶ ἀριθμεῖ αὐτούς. εἴς, δύο, τρεῖς ... ἑννέα, δέκα, ἑνδεκά. λέγει ἡ Εὐγενία, «κάλει τοὺς δούλους.» ὁ δὲ Γρηγόριος καλεῖ τοὺς δούλους αὐτοῦ «δοῦλοι, ἔλθετε!» ὁ δὲ Σωσίας ἔρχεται, ὁ δὲ Τροχίλος οὐ. νῦν, εἰς τῶν δούλων πάρεστιν, οἱ ἄλλοι ἄπεισιν. ὁ δὲ Γρηγόριος βλέπει τὸν δοῦλον αὐτοῦ, Σωσίαν, τὸν δὲ δοῦλον Τροχίλον οὐ βλέπει. ὁ μὲν Σωσίας πάρεστιν, ὁ δὲ Τροχίλος ἄπεστιν. ὁ Γρηγόριος, ἡ Εὐγενία, καὶ ὁ Σωσίας πάρεσιν. Σωσ· «ἰδοὺ, ὁ δοῦλός σου ἐνθάδε ἐστίν.» Γρη· «τί; εἷς μόνος δοῦλος πάρεστιν. ποῦ εἰσιν οἱ ἄλλοι; ποῦ ἐστίν Τροχίλος; κάλει Τροχίλον.» ὁ δὲ Σωσίας καλεῖ Τροχίλον, «Τροχίλε, ἔλθέ». οὐδὲ Τροχίλος ἀκούει τοῦ Σωσίου, οὐδὲ ἔρχεται. ὁ Σωσίας πάλιν καλεῖ αὐτόν, «ἐλθέ, ὦ Τροχίλε». ὁ Τροχίλος ἔρχεται, καὶ νῦν δύο δοῦλοι πάρεσιν.

ἡ δευτερά σκηνή

πρόσωπα· Γρηγόριος, Εὐγενία, Σωσίας, Τροχίλος.

Τροχίλος, δὲ τὸν δεσπότην οὐ βλέπει, ἐρωτᾷ τὸν Σωσίαν, «τί ἐστίν, ὦ Σωσία;» Σωσ· «στ! ὁ κύριος πάρεστιν. ἀσπάξου αὐτόν.» ὁ δὲ Τροχίλος ὁ δοῦλος ἀσπάζεται τὸν δεσπότην, «χαῖρε, ὦ κύριε». ὁ δὲ κύριος αὐτόν ἀσπάζεται, «χαῖρε καὶ σύ, δοῦλε» Τρο· «τί ἐστίν, δέσποτα;» Γρη· «στ!

σιγαῖ, δοῦλε. σιγαῖ καὶ ἄκουσον». ὁ μὲν δοῦλος σιγαῖ. ὁ δὲ δεσπότης λέγει, «ἐν τῷ οἰνῶνί μου εἰσιν μόνον ἔνδεκα ἀμφορῆς οἴνου. ποῦ ἐστὶν ὁ ἄλλος;» ὁ μὲν δοῦλος σιγαῖ, οὐδὲ ἀποκρίνεται. ἡ δὲ Εὐγενία λέγει, «ἀποκρίνου, Τροχίλε! ὁ κύριος ἐρωτᾷ σε.» ὁ Τροχίλος ἀποκρίνεται, «ὁ οἶνός σου οὐκ ἐνθάδε ἐστίν. οὐκ οἶδα ἐγώ. ἐρώτα Σωσίαν!» ὁ μὲν Γρηγόριος νῦν τὸν Σωσίαν ἐρωτᾷ, «ποῦ ἐστὶν ὁ οἶνός μου, Σωσία;» ὁ δὲ Σωσίας οὐδὲν ἀποκρίνεται. ὁ δὲ Γρηγόριος πάλιν ἐρωτᾷ αὐτόν, «ἀποκρίνου, δοῦλε, ποῦ ἐστὶν ὁ ἄλλος ἀμφορεύς;» ὁ μὲν Σωσίας οὐ λέγει, ὁ δὲ Τροχίλος κατηγορεῖ τοῦ Σωσίου, «ὁ ἀμφορεύς σου ἐν τῷ σακκῷ αὐτοῦ ἐστίν.» ἡ δὲ Εὐγενία λέγει, «ἄκουσον, Σωσία, ὁ Τροχίλος κατηγορεῖ σου.» ὁ δὲ Σωσίας· «τί, τίνος κατηγορεῖ ὁ Τροχίλος; ἐμοῦ;» Γρηγόριος δὲ λέγει, «σιγαῖ, Τροχίλε. ὁ δοῦλος ὃς δούλου ἄλλου κατηγορεῖ, οὐκ ἐστὶν δοῦλος ἀγαθός, ἀλλὰ πονηρός». σιγαῖ οὖν ὁ Τροχίλος. οὐ κατηγορεῖ τοῦ Σωσίου ὁ Γρηγόριος, ἀλλὰ ἐρωτᾷ αὐτόν, «ἄρα ὁ ἀμφορεύς μου ἐν τῷ σακκῷ σου;» Σως· «οὐδαμῶς, κύριε. ὁ ἀμφορεύς σου οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ σακκῷ μου.» Γρη· «ποῦ ἐστὶν ὁ σακκός σου;» Σως· «ἰδοῦ, ὁ σακκός μου πάρεστιν.» Γρη· «θές τὸν σακκὸν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἄνοιξον αὐτόν.» ὁ οὖν Σωσίας τίθησι τὸν σακκὸν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ αὐτόν ἀνοίγει. νῦν δὲ ὁ σακκός ἐστὶν ἐπὶ τῆς τραπέζας. ἄρα ἀμφορεύς ἐνεστὶν ἐν τῷ σακκῷ; οὐχί. οὐκ ἐστὶν ἀμφορεύς τοῦ οἴνου ἐν τῷ σακκῷ αὐτοῦ. ὁ δεσπότης ὁ Γρηγόριος ὁρᾷ οὐδένα ἀμφορέα ἐν τῷ σακκῷ. ὁ σακκός τοῦ Σωσίου ἐστὶν κενός. ὁ οὖν Γρηγόριος λέγει τῇ Εὐγενίᾳ, «ἰδοῦ, ὁ Σωσίας ἐστὶν δοῦλος ἀγαθός. τὸν ἀμφορέα μου οὐκ ἔχει. σοὶ δὲ εὐχαριστῶ, Σωσία, τὸν σακκὸν λάβε καὶ ἀποχώρει.» ὁ οὖν Σωσίας λαμβάνει τὸν σακκὸν καὶ ἀποχωρεῖ ἐκ τοῦ οἰνῶνος. ὁ δὲ Τροχίλος ἔτι πάρεστιν. ἄρα ὁ Τροχίλος τὸν οἶνον ἔχει;

ἡ τρίτη σκηνή

ὁ Γρηγόριος νῦν ἐρωτᾷ τὸν Τροχίλον, λέγων «ποῦ ἐστὶ ὁ ἀμφορεύς μου, ὦ Τροχίλε;» ὁ δὲ Τροχίλος ἀποκρίνεται, λέγων «οὐκ οἶδα. οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ σακκῷ ἐμοῦ.» ὁ οὖν Γρηγόριος κελεύει αὐτόν, «θές τὸν σακκὸν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καὶ ἀνοίξον αὐτόν.» ὁ Τροχίλος ἐπὶ τὴν τραπέζαν τίθησι τὸν σακκὸν αὐτοῦ, ἔπειτα ἀνοίγει αὐτόν. ἄρα ἐστὶν ὁ οἶνος ἐν τῷ σακκῷ; οὐδαμῶς. οὐκ ἐστὶν οὐδέν. ὁ σακκός αὐτοῦ οὐκ ἐστὶν πληρὴς, ἀλλὰ κενός. ὁ Τροχίλος λέγει, «ἰδοῦ, τὸν οἶνόν σου οὐκ ἔχω. καὶ ἐγὼ ἀγαθός εἰμι δοῦλος,» καὶ ἀποχωρεῖ. νῦν δὲ μόνον πάρεισιν ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Εὐγενία. ὁ μὲν Γρηγόριος ὀργίζεται, ἡ δὲ Εὐγενία οὐ. ὁ δὲ ἐρωτᾷ, «ἀλλὰ δὲ ποῦ ἐστὶν ὁ ἀμφορεύς ὁ ἄλλος. ἐνδέκα πάρεισιν, εἰς ἅπεστιν. ἄρα σὺ οἶδας, ὦ Εὐγενία;» ἡ δὲ Εὐγενία γελαῖ, λεγοῦσα «οὐκ οἶδα ἐγώ.» ἀλλὰ ἐν τῷ σακκῷ αὐτῆς ἐστὶν ἀμφορεύς τοῦ οἴνου, καὶ κενός....

Κεφάλαιον τὸ πέμπτον

I

ὁ Γρηγόριος οἰκεῖ ἐν οἰκίᾳ (ἢ οἴκῳ) μεγάλῃ. ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, καὶ τὰ παιδιά, ἐν τῷ οἴκῳ οἰκοῦσιν. ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Εὐγενία τέσσαρα παιδιά ἔχουσιν· δύο υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας.

καὶ δὴ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πολλοὶ δοῦλοι οἰκοῦσιν. ὁ δὲ Γρηγόριος κύριος αὐτῶν ἐστίν, οὗτος γὰρ πολλοὺς δούλους ἔχει. καὶ κύρια δουλῶν πολλῶν ἐστὶν ἡ Εὐγενία, τοῦτο ἐστὶν αὐτὴ πολλὰς δούλας ἔχει.

σὺν τοῖς παιδίῳ οἰκοῦσιν ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ. οἱ γονεῖς (πατήρ καὶ μήτηρ) μετὰ παιδίων οἰκοῦσιν ἐν τῷ οἴκῳ. οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγάτερες σὺν τῷ Γρηγορίῳ καὶ σὺν τῇ Εὐγενίᾳ οἰκοῦσιν.

οὐ μόνον σὺν παιδίοις, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν δούλων οἰκοῦσιν ἡ Εὐγενία τε καὶ ὁ Γρηγόριος. ὁ οἶκος τοῦ Γρηγορίου οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς ἄγροις, ἀλλὰ ἐν τῷ ἄστυ. ποῦ οἰκεῖ ὁ Γρηγόριος; ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἔστιν πόλις ἡ ἄστυ. καὶ δὴ καὶ ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, οἰκεῖ. ὁ οὖν οἶκος οὐκ ἔστιν ἐν κήπῳ, ἢ μεγάλῳ ἢ μικρῷ. κήπος δὲ μικρὸς ἔστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

καλὴ ἔστιν ἡ Εὐγενία. καλὸς ἔστιν ὁ Γρηγόριος. καλὰ εἰσιν τὰ παιδιά αὐτῶν· οἱ μὲν υἱοὶ καλοί, αἱ δὲ θυγάτερες καλαί. ἄρα οἱ δοῦλοι καλοί; οἱ μὲν καλοί, οἱ δὲ αἰσχροί. τίς ἔστιν δοῦλος αἰσχρός; ὁ Σωσίας ἔστί αἰσχρός. ὀφθαλμόν γὰρ κακὸν ἔχει. διὰ τί ὀφθαλμόν κακὸν καὶ αἰσχροὺν ἔχει ὁ Σωσίας; ὅτι ὁ δεσπότης αἰεὶ τύπτει αὐτόν.

ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Γρηγορίου εἰσὶν δύο θύρα. ἡ μὲν θύρα ἔστιν μεγάλη, ἡ δὲ θύρα ἄλλη ἔστί μικρά. καὶ ὁ οἶκος πολλὰς θυρίδας ἔχει. πολλὰι θυρίδες ἐν τῷ οἴκῳ εἰσὶν. καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἔστιν αὐλὴ.

ἐν τῇ αὐλῇ ἔστιν κήπος μικρὸς. ἄλλοι μὲν οἶκοι περίστυλον ἔχουσιν, ἄλλοι δὲ οὐ. ἄρα περίστυλον ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ; ναί, ἐν τῇ τοῦ Γρηγορίου οἰκίᾳ ἔστιν περίστυλον, οὐ μέγα, ἀλλὰ καλόν.

καὶ δὴ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἔστί πολλὰ οἰκήματα. ὁ μὲν Ἀλέξιος ἐν οἰκίᾳ μικρῷ καθεύδει. τί περὶ Δημητρίου; καὶ οὗτος καθεύδει ἐν μικρῷ οἰκίᾳ. ἡ δὲ Εἰρήνη καὶ ἡ Σοφία ἅμα καθεύδουσιν ἐν οἰκίᾳ γυναικῶν. ἄλλοι δὲ ἄνθρωποι, ὡς δοῦλοι, ἐν ἄλλοις οἰκήμασιν καθεύδουσιν, οἱ ἄνδρες ἐν ἐνὶ οἰκίᾳ, τοῦτ' ἔστιν ὁ ἀνδρῶν, αἱ δὲ γυναῖκες ἐν ἐνὶ οἰκίᾳ ἄλλῳ, ὀνόματι ὁ γυναικῶν.

ἡ οὖν Εὐγενία ἔστιν ἐν τῇ αὐλῇ. ἄρα ἔστιν μόνη; οὐ μόνη ἔστιν ἡ Εὐγενία. αἱ κόραι σὺν αὐτῇ εἰσὶν ἐν τῇ αὐλῇ. ὁ δὲ Γρηγόριος ἄπεστιν. ἡ γυνὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔστί ἀνεὺ ἀνδρὸς αὐτῆς. ποῦ ἔστιν ὁ Γρηγόριος; σήμερον ἔξω Ἀντιοχείας ἔστιν, ὅτι πρὸς ἄγρους πορεύεται, μετὰ τοῦ Ἀλεξίου καὶ δούλων.

II

ἐν δὲ τούτῳ, ἡ Εὐγενία μετὰ τῶν παιδίων τριῶν ἐν τῇ αὐλῇ ἔστιν. αἱ μὲν κόραι καὶ ἡ μήτηρ λαλοῦσιν, ὁ δὲ παῖς παίζει ἐν τῷ περιστύλῳ. ὁ Δημήτριος ἀπὸ τῆς Εὐγενίας ἀποχωρεῖ.

τέσσαρα πάρεσιν, μία γυνὴ καὶ τρία παιδιά, δύο κόραι καὶ εἷς παῖς. καὶ ἔστιν σφαῖρα. ὁ δὲ παῖς βάλλει τὴν σφαῖραν πρὸς τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ. αἱ δὲ λαμβάνουσιν τὴν σφαῖραν καὶ βάλλουσιν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν. ὁ δὲ λάμβανει τὴν σφαῖραν καὶ πάλιν βάλλει.

ἡ Εἰρήνη βάλλει ὑπὲρ τοῦ Δημητρίου τὴν σφαῖραν. ὁ οὖν παῖς ἀπέρχεται καὶ ζητεῖ αὐτήν. νῦν δὲ οὐχ ὁρᾷ αὐτὸν ἡ μήτηρ. οὐδὲ οὗτος ὁ παῖς αὐτὰς ὁρᾷ.

ἰδοῦ, ἀνὴρ ἔστιν πρὸς τῇ θύρᾳ. ἐκεῖνος οὖν κόπτει. ἡ δὲ Εἰρήνη ἐκείνου ἀκούει καὶ κελεύει τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, τὴν Σωφίαν, λεγοῦσα, «κάλει μήτερα!» ἡ δὲ ἀδελφὴ ἡ Σωφία, καλεῖ τὴν Εὐγενίαν.

ἡ δὲ Εὐγενία κελεύει τὰς θυγατέρας, λεγοῦσα, «καλεῖτε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν.» αἱ δὲ καλοῦσιν, λεγοῦσαι, «Δημήτριε, ἐλθὲ δεῦρο.»

ὁ Δημήτριος ἔρχεται. «τί ἔστιν, ὦ μήτερ;» ἡ δὲ ἀποκρίνεται, λεγοῦσα, «ἀνὴρ τις πάρεστιν. πρόσελθε πρὸς τὴν θύραν μετὰ δούλου καὶ ἐρώτα.

ὁ δὲ Δημήτριος καλεῖ δοῦλον, Τροχίλον, καὶ ἅμα προσέρχονται πρὸς τὴν θύραν. ὁ μὲν Τροχίλος λαλεῖ, ὁ δὲ Δημήτριος σιγᾷ.

Τρο· τίς εἶ σύ, οὗτος; Αγγ· ἄγγελός τις εἰμι, ἐκ τῶν ἄγων ἔρχομαι. Τρο· ἀλλὰ τίνος τῶν ἄγων ἔρχῃ, ὦ φίλε; Αγγ· δήλως, ἐκ τῶν ἄγων τοῦ Γρηγόριου, τοῦ κυρίου μου. Τρο· οὗτος δὲ εἰς τοὺς ἄγρους αὐτοῦ σήμερον πορεύεται. τί ἐνθάδε ζητεῖς;

Αγγ· τὰ ἀληθῆ λέγεις; εἰς τοὺς ἄγρους πορεύεται ὁ Γρηγόριος; οἴμοι, ματαίως οὖν ἔρχομαι εἰς τὴν πόλιν σήμερον. νῦν δὲ ἀποχωρῶ.

ὁ οὖν δοῦλος καὶ ὁ παῖς ἐπανερχονται πρὸς τὴν Εὐγενίαν. ἡ δὲ αὐτοὺς ὁρᾷ καὶ ἐρωτᾷ, λεγοῦσα, «τίς ἐστίν, καὶ τί βούλῃται;» ὁ δὲ Δημήτριος ἀποκρίνεται λέγων, «οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐστὶ ἄγγελος, καὶ τὸν πατέρα ζητεῖ. ἐκ τῶν ἄγων ἔρχεται, καὶ νῦν πάλιν εἰς τοὺς ἄγρους ἐπανερχεται.»

ἄρα ὁ Γρηγόριος ἐν τοῖς ἄγροις; οὐκ ἐν τοῖς ἄγροις ἀλλὰ ἐν τῇ ὁδῷ. νῦν δὲ εἰς τοὺς ἄγρους πορεύεται. ὁ κύριος σὺν τέσσαρα δούλοις ἀποχωρεῖ τῆς πόλεως, καὶ οὗτοι βαδίζουσιν, ὁ δὲ κύριος ἐπὶ ἵππου ὀχεῖται.

Κεφάλαιον τὸ ἕκτον

I

ποῦ ἐστίν ὁ Γρηγόριος; ὁ Γρηγόριός ἐστίν ἐν τῇ ὁδῷ. ἀλλὰ ποῦ ἔρχεται ὁ Γρηγόριος; πρὸς τοὺς ἄγρους αὐτοῦ ἔρχεται. πόθεν δὲ ἔρχεται ὁ Γρηγόριος; ἀπὸ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας.

ἡ πόλις ἡ Ἀντιοχεία ἐστὶ μετὰ τὸν Γρηγόριον. οἱ ἄγροι κεῖται πρὸ αὐτοῦ. οὗτος ὀχεῖται ἀπὸ τῆς πόλεως πρὸς τοὺς ἄγρους, ἐπὶ ἵππου. νῦν δὲ ἐν τῷ μεσῷ ἐστὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν ἄγων.

οἱ ἄγροι τοῦ Γρηγορίου οὐ πόρρω ἀπὸ τοῦ ἄστεως, ἀλλὰ ἐγγύς ἐστιν. ἡ οὖν ὁδός, ἡ πρὸς τοὺς ἄγρους ἄγει, οὐκ ἐστὶν μακρά, ἀλλὰ μικρά. ἡ δὲ ὁδὸς ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας πρὸς Σελεύκειαν ἐν Πιερίᾳ μακρά ἐστίν. τί ἐστὶ Σελεύκεια ἐν Πιερίᾳ; ἐστὶν πόλις μικρὰ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης.

οὐχ οὕτως μακρά ἐστὶν ἡ ὁδὸς πρὸς τοὺς ἄγρους τοῦ Γρηγορίου, ὥς ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Σελεύκειαν. ἀλλὰ οὐχ οὕτως μικρά ἐστὶν ἡ πρὸς Ἱεροσόλυμα ὁδός ὥς ἡ πρὸς Σελεύκειαν ὁδός.

περὶ πόλιν ἐστὶ τείχη. περὶ δὲ τὴν Ἀντιόχειαν τείχη, τείχη ἀρχαία καὶ τείχη νεά. ἐν δὲ τοῖς τείχεσιν εἰσι πύλαι. πύλαι εἰσὶ ὥσπερ θύραι, ἀλλὰ ἐν τείχεσιν. ἄρα πολλαὶ πύλαι ἐν τοῖς τείχεσιν τῆς Ἀντιοχείας; οὐ πολλαί, ἀλλὰ ὀλίγαι. ἐν δὲ τῷ τείχει περὶ τὴν Ῥώμην, πόσαι πύλαι εἰσίν; περὶ μὲν τὴν Ῥώμην εἰσὶ δώδεκα πύλαι. περὶ δὲ τὴν Ἀντιόχειαν πέντε.

ὁ Γρηγόριος ἐπὶ ἵππου ὀχεῖται ἀπὸ τῆς πόλεως πρὸς τοὺς ἄγρους. αὕτη ἡ ὁδός οὐ μακρά ἐστίν.

ὁ Γρηγόριος ἐπὶ ἵππου ἔρχεται, οἱ δὲ δοῦλοι αὐτοῦ βαδίζουσιν. ὁ μὲν Σωσίας πρὸ τοῦ κυρίου βαδίζει, ὁ δὲ Ἡρακλείδης μετὰ τὸν δεσπότην βαδίζει. ἄρα βαδίζει καὶ ὁ Ἀλέξιος; καὶ οὗτος οὐ βαδίζει ἀλλὰ ἐπὶ ἵππου ὀχεῖται. πάντες ἀποχωροῦσιν ἀπὸ τῆς πόλεως, ἅμα πρὸς τοὺς ἄγρους προσχωροῦσιν.

II

ἰδοῦ, ἄνθρωπός τις ἐν τῇ ὁδῷ ἐστίν. ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἄστυ βαίνει. πρῶτος ὁ Γρηγόριος αὐτόν ὁρᾷ, ὅτι ἐπὶ ἵππου καθίζει. ἄρα ἐκεῖνος καθίζει ἐπὶ ἵππου; οὐδαμῶς, ἀλλὰ βαδίζει, ὥσπερ οἱ δοῦλοι.

ἔστηκε οὖν ὁ Γρηγόριος καὶ λέγει τῷ υἱῷ τε καὶ τοῖς δούλοις, «στῆτε, ἄνδρες. τίς ἔρχεται; μένετε.» οἱ οὖν ἄλλοι ἐστᾶσιν, καὶ μένουσιν.

ὁ δὲ ἄλλος ἄνθρωπος, ὃς πρὸς αὐτοὺς βαδίζει, βλέπει τὸν Γρηγόριον μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ λέγει αὐτοῖς, «χαίρετε, φίλοι. ποῖ καὶ πόθεν;»

ὁ δὲ Γρηγόριος ἀποκρίνεται λέγων, «ἐκ Ἀντιοχείας, εἰς τοὺς ἄγρους βαίνομεν. καὶ σύ;».

ὁ δὲ ξένος ἀποκρινόμενος λέγει, «ἐγώ; ἀπὸ Σελευκίας πρὸς τὴν πόλιν πορεύομαι.»

Γρη· τί ἐστίν τὸ ὄνομά σοι; Μακ· τὸ ὄνομά μοι ἐστὶ Μακάριος. καὶ τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν. Γρη· ἐγὼ μὲν Γρηγόριος ὀνομάζομαι. τὸ ὄνομα τούτῳ τῷ υἱῷ μου ἐστὶ Ἀλέξιος. καὶ τοῖς ἄλλοις; δοῦλοί εἰσιν, καὶ οὐδενός. Μακ· ὁ θεὸς ὀνόματα δίδωσιν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις, οὐ μόνον πολίταις. Γρη· ὁ Ζεὺς ὀνόματα δίδωσιν πᾶσιν, οὐκ ἐλευθερίαν. ἐγὼ μὲν κύριος αὐτῶν εἰμί, οὐ σύ. εἰ ἐθέλω αὐτοὺς ὀνομάζειν, ὀνομάζω, εἰ μὴ, οὐ τοῦτο ποιά. Μακ· ὥς θέλεις, οὕτως ἔσται. Γρη· ἀλλὰ, τίς εἶ σύ; Μακ· μοναχός εἰμι, δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Γρη· ἄρα οὐκ εἶ εἰς τῶν Χριστιανῶν; Μακ· ναί, δηλονότι. ὁ κύριός μου ἐστὶ Χριστὸς ὁ Ἰησοῦς. Γρη· καλῶς, ἀλλὰ ὁ θεός οὗτος ἐστίν σοῦ, οὐδὲ ἐμοῦ. ἐγὼ δὲ τοὺς ἀρχαίους τοὺς θεοὺς τιμῶ. ἔρρωσο. Μακ· ἔρρωσθε καὶ ὑμεῖς.

ὁ μὲν Γρηγόριος οὐ θέλει περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀκούειν, ὁ δὲ Ἀλέξιος θέλει, καὶ πρὸς τὸν μοναχὸν τὸν Μακάριον βλέπει καὶ νομίζει. ὁ δὲ Μακάριος βαδίζει πρὸς τὸ ἄστυ.

III

ἐσπέρας, ὁ Γρηγόριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εἰς τὸ χωρίον ἀφικνοῦνται. τὸ χωρίον ἐστὶν οἱ ἄγροι, οὓς ἔχει ὁ Γρηγόριος. οἱ μὲν δοῦλοι μάλα κάμνουσιν ὅτι πᾶσαν τὴν ἡμέραν βαδίζουσιν. ὁ δὲ Ἀλέξιος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ οὐ κάμνουσιν, ὅτι ἐπὶ ἵπποις ὀχοῦνται. ἐν δὲ τῷ χωρίῳ ἐστὶν οἰκία μικρά. μόνον δύο οἰκήματα ἔχει αὕτη ἡ οἰκία. ἀνὴρ τις πάρεστιν, ὀνομάτι Ξανθίας. τίς ἐστὶν Ξανθίας; ἀπελεύθερός ἐστιν. τοῦτ' ἐστὶν οὐδὲ πολίτης οὐδὲ δοῦλος, ἀλλὰ δοῦλος ἦν. νῦν δὲ οὐ.

οὗτος ὁ ἀπελεύθερός ἐστι γεωργός. ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ Γρηγορίου οἰκεῖ καὶ τὸ χωρίον γεωργεῖ. ὁ γεωργός ἄνθρωπός ἐστιν ὃς γεωργεῖ. καὶ δὴ καὶ τὸ γεωργεῖν ἐστὶν ἐργάζεσθαι ἐν τοῖς ἄγροις.

ὁ δὲ Ξανθίας δοῦλον ἔχει. τί ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ; Δικαιοπόλις. ὁ Δικαιοπόλις οὐ φιλεῖ ἐργάζεσθαι. διὰ τί οὐ φιλεῖ τὸν πόνον; ὅτι ἐστὶ δοῦλος. ὁ γὰρ δοῦλος ἄνθρωπός ἐστιν ὃς οὐκ ἐλευθερός ἐστιν, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ δουλεύει. ὁ οὖν Δικαιοπόλις οὐχ ἑαυτῷ, ἀλλὰ Ξανθίᾳ ἐργάζεται.

νῦν δὲ καιρός ἐστὶν καθεύδειν. ὁ γὰρ ἥλιος καταδύνει, καὶ σκότος γίγνεται. οἱ οὖν ἄνθρωποι εἰς τὴν οἰκίαν τὴν μικράν εἰσερχόνται, καὶ καθεύδουσιν.

Κεφάλαιον τὸ ἑβδομον

I

ἐπεὶ ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, ἡ μήτηρ καὶ οἱ παῖδες ἐγείρονται. ἐκ τῶν οἰκημάτων ἐξέρχονται καὶ εἰς τὴν αὐλὴν εἰσέρχονται. τίνα ἐστὶ τὰ ὀνόματα αὐτοῖς; τὸ ὄνομα τῇ μητρὶ ἐστὶ Εὐγενία. καὶ ταῖς θυγατράσιν ἐστὶ τὰ ὀνόματα Σοφία καὶ Εἰρήνη. τὸ ὄνομα τῷ υἱῷ ἐστὶν Δημήτριος. ποῦ ἐστὶν ὁ υἱὸς ὁ ἄλλος; ἐν τοῖς ἀγροῖς μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

νῦν δὲ ἡ Εὐγενία καθίζει ἐν τῇ αὐλῇ, λεγοῦσα τοῖς παιδίοις, «δότε μοι ὕδωρ». ὁ μὲν Δημήτριος ἀποτρέχει καὶ ὕδωρ λαμβάνει. ἔπειτα δὲ ἐπανέρχεται καὶ τὸ ὕδωρ δίδωσι τῇ μητρὶ.

ἐν ᾧ Δημήτριος ἀποτρέχει, ἡ μήτηρ πάλιν κελεύει, «ὦ θύγατερ, Σοφία, δός μοι ἄρτον». ἡ δὲ Σοφία ἀπέρχεται καὶ ἄρτον ζητεῖ. τὸν οὖν ἄρτον εὕρισκει, λαμβάνει, καὶ πάλιν πρὸς τὴν μητέρα ἔρχεται. ἔπειτα τὸν ἄρτον δίδωσιν αὐτῇ.

τέλος δὲ ἡ μήτηρ ἐρωτᾷ τὴν θυγάτερα τὴν ἐτέραν, λεγοῦσα, «δός μοι ἔλαιον.» αὕτη δὲ ἡ θυγάτηρ ἀποβαίνει. τὸ δὲ ἔλαιον εὐροῦσα, πρὸς τὴν μητέρα προσφέρει, καὶ αὐτῇ δίδωσιν.

ἡ δὲ μήτηρ τὸ ὕδωρ, τὸν ἄρτον, τὸ ἔλαιον λαμβάνει. ταῦτα παρασκευάζεται, καὶ σῖτον τοῖς παιδίοις δίδωσιν. ἐκεῖνοι δὲ τὸν σῖτον ἐσθίουσιν. τὸν μὲν ἄρτον μετὰ τοῦ ἐλαίου ἐσθίουσιν, τὸ δὲ ὕδωρ πίνουσιν.

II

ἡμέρας γενομένης, ὁ πατήρ καὶ ὁ Ἀλέξιος, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτῶν, ἐγείρονται, καὶ σῖτον ἐσθίουσιν. ὁ Ξανθίας τὸν σῖτον τοῖς ἄλλοις δίδωσιν, οἱ δὲ λαμβάνουσιν καὶ ἐσθίουσιν. τί ἐσθίουσιν; ἄρτον, ἔλαιον, ὥσπερ οἱ ἐν τῷ ἅστει, ἀλλὰ καὶ ὦα καὶ μῆλα.

οὐ μένουσιν οἱ ἄνδρες ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀλλὰ εἰς τοὺς ἄγρους πορεύονται, ὅτι σήμερον ὁ δεσπότης βούλεται γινώσκειν περὶ τοῦ χωρίου. ἄρα καλὸν ἐστὶν, ἢ οὐ;

πάντες οὖν εἰς τοὺς ἄγρους βαδίζουσιν. οἱ μὲν δοῦλοι οὐ βούλονται πορεύεσθαι, ὁ δὲ δεσπότης κελεύει. καὶ δὴ καὶ οὐ βούλεται ὁ Δικαιοπόλις. τί οὖν; ὁ δὲ Ξανθίας λέγει αὐτῷ, «μὴ ἴσθι ἀργός, ὦ δοῦλε, ἀλλὰ σπεῦδε.» σπεύδει οὖν ὁ δοῦλος.

ἐν τοῖς ἄγροις πολλὰ καὶ ἄλλα δένδρα ἐστίν, πολλὰ καὶ ζῶα. τίνα ἐστὶ τὰ ζῶα; οἶον ἵππος, ὄνος, βοῦς, ὄς, καὶ ἄλλα. τίνα ἐστὶ τὰ δένδρα; οἶον συκὴ, μηλέα, ἐλαία.

οἱ μὲν δοῦλοι ἐργάζονται ἐν τοῖς ἄγροις πᾶσαν τὴν ἡμέραν, οἱ δὲ ἄλλοι βαδίζοντες τοὺς ἄγρους ὁρῶσιν. πολλάκις δὲ ὁ Ξανθίας τῷ δούλῳ ἑαυτοῦ λέγει, «μὴ ἀργὸς ἴσθι». ὁ οὖν Δικαιοπόλις ἀεὶ ἀποκρίνεται πρὸς αὐτόν, «μὴ ἴσθι χαλεπός, δέσποτα». ἀλλὰ τοῦτο οὐ μεγάλη φωνὴ λέγει, ὥστε ἐκεῖνον μὴ ἀκούσαι.

Γρη· πῶς πράττει τὸ χωρίον; Ξαν· εὖ πράττει τὸ χωρίον. πολὺν σῖτον παρέχει. αἱ μὲν συκαὶ τὰ σῦκα, αἱ δὲ μηλείαι, μῆλα, αἱ δὲ ἐλαίαι, τὰς ἐλαίας. τὰ οὖν ζῶα καλῶς ἔχει. πολλοὶ μὲν ἵπποι εἰσιν, ὀλίγοι δὲ ὄνοι, ἀλλὰ καλοί. καὶ δὴ σὺ πολλὰς ὄς ἔχεις, καὶ πολλὰς βοῦς. Γρη· ἀργὸς οὖν οὐκ εἶ, ὦ Ξανθία. χάριν σοι οἶδα. εἰ τὸ χωρίον πολὺ δίδωσι, καὶ ἐγὼ δίδωμι πολὺ σοι. Ξαν· σοὶ δὲ εὐχαριστῶ, κύριέ μου. ἀλλὰ νῦν πορευόμεθα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἡσυχάζωμεν. ὁ γὰρ ἥλιος φλέγει. Γρη· εὖ λέγεις, εἰσερλθώμεν.

Γρηγόριος, Ἀλέξιος, Ξανθίας ἐπανέρχονται εἰς τὸν οἶκον. ἐνθάδε ὀλίγον ἐσθίουσιν καὶ ἡσυχάζουσιν. τί δὲ ποιοῦσιν οἱ δοῦλοι; ἔτι ἐν τοῖς ἄγροις ἐργάζονται ἡλίου φλέγοντος.

III

μεσημβρίας ὁ Μακάριος εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται. ὁ ἥλιος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστίν, καὶ φλέγει. ὁ οὖν ἀνὴρ κάμνει. πολλὰς γὰρ ὥρας βαδίζει πρὸς τὸ ἄστυ. ἔθελαι οὖν σῖτον ἔχειν. ποῦ ἐστὶ σῖτος ἐν τῇ πόλει; ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐστὶν σῖτος. ὁ οὖν Μακάριος πρὸς τὴν ἀγορὰν βραδέως βαίνει. οὐ δυνατὸν ἐστὶν σπεύδειν ὅτι ὁ ἥλιος φλέγει μεσημβρίας.

πολλοὶ δὲ ἀνθρωποὶ εἰσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ. ἄλλοι μὲν ἀγοράζουσιν, ἄλλοι δὲ πολοῦσιν. ὁ δὲ Μακάριος σῖτον βούλεται. σῖτον ἀγοράζειν βούλεται. πρῶτον μὲν σῖτον ζήτηι. ἐρωτᾷ, «ποῦ ἐστὶν ἄρτος;» ὁ δὲ κάπηλός τις ἀποκρίνεται, «ἐκεῖ.» ἔπειτα βαδίζει πρὸς τὸν ἄρτον καὶ ἐρωτᾷ «πόσου ἀργυρίου ἄρτον ἀγοράζειν δύναμαι;» ὁ δὲ ἀποκρίνεται λέγων, «δυοῖν νομισμάτων».

ὁ οὖν Μακάριος δύο νομίσματα ἐκ τοῦ σάκκου λαμβάνει, καὶ αὐτὰ τῷ καπήλῳ δίδωσιν. ὁ δὲ τὰ νομίσματα λαμβάνει καὶ τὸν ἄρτον δίδωσιν τῷ Μακαρίῳ.

τοῦτ' ἐστὶν τὸ ἀγοράζειν καὶ τὸ πολεῖν. ἀγοράζει γὰρ ὁ Μακάριος τὸν ἄρτον, ὃν ὁ κάπελος πολεῖ. ἀνθρωπος, ὃς ἀγοράζει, ἀργυριον δίδωσιν καὶ ὃ τι λαμβάνει. ὃς δὲ ἀργυριον λαμβάνει καὶ ἄλλο τι δίδωσιν, πωλεῖ.

ὁ δὲ Μακάριος τὸν ἄρτον λάβων ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐκβαίνει. δύο ἄλλοι ἀνθρωποὶ βλέπουσιν πρὸς αὐτόν. ἄρ' εἰσιν φίλοι; οὐχί. οὗτοι οἱ ἀνθρωποὶ οὐκ εἰσιν φίλοι, ἀλλὰ ἐχθροί. μετὰ οὖν τὸν Μακάριον βαδίζουσιν. οὐκ ἐν τῇ ἀγορᾷ, οὐ πάντες ὁρᾷν δύνανται, ἀλλὰ ἐν ὁδῷ ἐστήκασιν. βοῶσιν οὖν, λέγοντες, «στῆθι, ὦ μοναχέ.» ὁ δὲ Μακάριος ἐστηκῶς τρέπεται. νῦν δὲ ὁ Μακάριος αὐτοὺς ὁρᾷ, οἱ δὲ αὐτὸν ὁρώσιν. οἱ μὲν γελῶσιν, ὁ δὲ οὐ γελά. ἔπειτα οὗτοι οἱ ἀνθρωποὶ, κακοὶ ὄντες, αὐτὸν τύπτουσιν, καὶ ἀργυριον αὐτοῦ καὶ ἄρτον λαμβάνουσιν.

Κεφάλαιον τὸ ὄγδοον

I

τῇ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ, ὁ Γρηγόριος καὶ ὁ Ἀλέξιος ἐν τῇ πόλει εἰσίν. οὐκ ἔτι εἰσι πρὸς τῷ χωρίῳ, ἀλλὰ πρὸς τῇ οἰκίᾳ. ὁ πατὴρ ἐν νῷ ἔχει εἰς τὴν ἀγορὰν ἔρχεσθαι. καὶ δὲ ἡ μήτηρ ἐθέλει πορεύεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν.

ἰδοῦ, πολλοὶ εἰσιν οἱ κάπηλοι ἐν τῇ ἀγορᾷ. ὁ κάπηλός ἐστὶν ἀνθρωπος ὃς καπηλεῖον ἔχει, καὶ ἐν καπηλείῳ αὐτοῦ πωλεῖ. Φίλιππος ἔχει καπηλεῖον, οὗτος οὖν κάπηλός ἐστιν. ὁ Φίλιππος πωλεῖ πόλλα. τί γένος χρημάτων πωλεῖ ὁ Φίλιππος; βρώμα πωλεῖ· κρέας, ἄρτος, γάλα, κάρπος, ἰχθύς. ἄλλοι οὖν κάπηλοι ἄλλα πωλῶσιν, οἱ μὲν βιβλία, οἱ δὲ κοσμήματα, οἱ δὲ ζῶα, οἱ δὲ ἄλλα. κρέας, ἄρτος, κάρπος, ἰχθύς, εἰσιν βρώματα. τὸ μὲν κρέας ἐκ τῶν ζώων γίνεταί. ὁ δὲ ἄρτος γίνεταί ἐκ τοῦ πυροῦ. ὁ δὲ κάρπος ἐκ τῶν δένδρων. ὁ δὲ ἰχθύς ἐκ τῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ζώων γίνεταί.

πόλλοι οὖν ἀνθρωποὶ οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ βαδίζουσιν, πρὸ τοῦ καπηλείῳ τοῦ Φιλίππου ἐστήκασιν καὶ βλέπουσιν ἅ πωλεῖ. οἱ βρώμα βούλονται, ἀργυριον ἔχοντες, ἀγοράζουσιν καὶ ἀπέρχονται. ἄλλοι δὲ, οὐδὲν ἀργυρίου ἔχοντες, βλέπουσιν, ἀλλὰ ἄνευ βρωμάτων ἀποχωροῦσιν. ἐλεύθεροι οὖν πάρεσιν, καὶ δοῦλοι. οἱ δὲ δοῦλοι ὀλίγον ἀργυρίου ἔχουσιν, εἰ μὴ ἀργυριον τῶν δεσποτῶν.

II

καὶ ἐγένετο ὅτε ὁ Γρηγόριος καὶ ἡ Εὐγενία εἰς τὴν ἀγορὰν εἰσέρχονται, ὁ Φίλιππος λέγει κράζων «βρῶμα, βρῶμα, τὸ κάλλιστον βρῶμα ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ»

ὁ μὲν Γρηγόριος ἀκούει αὐτοῦ, ἡ δὲ Εὐγενία οὐκ ἀκούει. πρὸς γὰρ καπηλεῖον ἄλλον ὁρᾷ αὐτή. ὁ δὲ Γρηγόριος τὴν χεῖρα αὐτῆς λαμβάνει, λέγων, «ἐκεῖσε». τοῦ δὲ ἀνδρὸς ἀκούουσα λέγει «καλῶς, ἀλλὰ ποῖ πορεύομεθα;» ἀποκρίθεις λέγει ὁ Γρηγόριος «ἐκεῖσε, πρὸς τοῦτον τὸ καπηλεῖον».

οἱ μὲν πρὸς τὸν καπηλεῖον τοῦ Φιλίππου προσχωροῦσιν, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐστήκασιν. ὁ δὲ κάπηλος ὁ Φίλιππος πρὸς αὐτοὺς τρέπεται, λέγων, «χαίρετε, ὦ φίλοι μου, τί ἐθέλετε σήμερον; κρεὰς, ἰχθύν, ἄρτον, ἄλλον τι;»

οὗτοι οὖν τὰ βρώματα σκοποῦσιν. τὰ βρώματα ἐν τῷ καπηλείῳ τοῦ Φιλίππου ἐστὶν ἀγαθὰ τε καὶ πόλλα. μάλιστα δὲ οἱ ἰχθύες αὐτοῖς ἀρέσκουσιν. ἔστι ἐκεῖ ἰχθύς μέγας καὶ ἰχθύς μικρός. ὁ μὲν ἰχθύς ὁ μέγας ἀρέσκει τῷ Γρηγορίῳ, ὁ δὲ μικρὸς ὁ ἰχθύς τῇ Εὐγενίᾳ ἀρέσκει.

ὁ οὖν Φίλιππος ἐρωτᾷ, «βούλεσθε ἰχθύν;» ὁ δὲ Γρηγόριος ἀποκρίνεται «ναί, ὦ τᾶν, βουλόμεθα. ὡς καλὸς ὁ ἰχθύς οὗτος.» ὑπολαμβάνει δὲ ἡ Εὐγενία, «ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ ἰχθύς οὐκ ἐστὶν οὕτως ἀγαθὸς ὡς οὗτος.»

αὐτὴ οὖν δείκνυσιν τὸν μικρὸν ἰχθύν τῷ Γρηγορίῳ. «ἀρὰ μὴ οὗτός σοι ἀρέσκει;» ὁ δὲ «οὐδαμῶς, ὅτι λίαν μικρὸς ἐστίν. ἀλλὰ μᾶλλον ἀρέσκει μοι οὗτος ὁ μέγας ἰχθύς, ὅτι ἱκανῶς μέγας καὶ ἀγαθὸς δοκεῖ.» ταῦτα εἰπὼν, τὸν ἰχθύν ἔχει πρὸ τῆς Εὐγενίας. δείκνυσιν οὖν τοῦτον τὸν ἰχθύν τῷ Φιλίππῳ λέγων, «πόσου ἐστὶν οὗτος;»

«οὗτοσι; πέντε νομισμάτων.»

III

ὁ οὖν Γρηγόριος λέγει, «τί, οὕτω μεγάλη ἐστὶ ἡ τιμή;» ὁ δὲ Φίλιππος ἀποκρίνεται, «ναί. οὕτως ἐστίν.» ἡ οὖν Εὐγενία ἐρωτᾷ, «τί ἐστὶν ἡ τιμὴ ἐκείνου τοῦ ἰχθύος;» ὁ δὲ Φίλιππος ἀποκρινόμενος αὐτῇ λέγει, «ἐκείνου, ἡ τιμὴ οὐκ ἔστι οὕτω μεγάλη ὡς τούτου, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἰχθύς οὐκ ἐστὶν οὕτω μέγας ὡς οὗτος. ἡ τιμὴ αὐτοῦ ἐστὶ μόνον τεσσάρων νομισμάτων»

ὁ Γρηγόριος οὐκ ἐθέλει ἀγοράζειν τὸν ἰχθύν ὃν βούλεται ἡ Εὐγενία, οὐδὲ ἡ Εὐγενία βούλεται ὃν ἐθέλει ὁ ἀνὴρ αὐτῆς. διαλέγονται ὀλίγον οὗτοι, Γρηγόριος καὶ Εὐγενία. εἶτα ὁ δεσπότης πρὸς τὸν κάπηλον τρέπεται, «καλῶς, φίλε μου, ἐκάτερον ἀγοράζειν βουλόμεθα, καὶ τοῦτον καὶ ἐκεῖνον.» ἐννέα οὖν νομίσματα ἐκ τοῦ σάκκου λάβων τῷ καπηλῷ δίδωσιν λέγων «δέχου τὸ ἀργύριόν σου.» ὁ δὲ Φίλιππος τὸ μὲν ἀργύριον δέχεται, τοὺς δὲ ἰχθύας ἀποδίδωσιν.

Κεφάλαιον τὸ ἕνατον

I

τῇ ὑστηραῖα ἐγείροντο ὁ Ξανθίας καὶ ὁ Δικαιοπόλις, ἐν τοῖς ἄγροις πρωΐ. ὅτε ὁ ἥλιος ἀνάτελλει, οὗτοι ἐγείρονται, ὁ μὲν σπεύδει ἐργάζεσθαι, ὁ δὲ ἄργος ὢν οὐ σπεύδει. ἥττων οὐδέν, ἐκάτερος ἐγείρεται καὶ σῖτον, οὐ πολὺν, ἐσθίει.

τὸν οὖν ἄρτον καὶ ἔλαιον φάγοντες, εἰς τοὺς ἄγρους εἰσβαίνουσιν. ὁ μὲν Δικαιοπόλις, δοῦλος ὢν, τὸ ἄροτρον φέρει, καὶ προσάπτει αὐτὸ τοῖς βουσίν. ὁ μὲν οὖν Ξανθίας ὅπισθεν ἐλαύνει τοὺς βοῦς, ὁ δὲ δοῦλος τὸ σπέμρα σπέρει ἐν τοῖς ἀγροῖς. οὐ μόνον ἄγρον ἀροτρεύουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα σκοποῦσιν. τὰ οὖν δὲ πρόβατα πλανᾶται ἐν τοῖς ὄρεσιν.

ὁ οὖν Ξανθίας οὐ μόνον γεωργός, ἀλλὰ καὶ ποιμὴν ἐστίν, ὃς πρόβατα ἔχει. τὰ γὰρ πρόβατα ἔχει ἐν τοῖς ἀγροῖς τε καὶ ὄρεσιν, αὐτὰ σκοπῶν καὶ φυλάσσων. πῶς φυλάσσει; κύνας ἔχει, καὶ μάχαιρα. τί ἐστὶν κύων;

κύων ἐστὶν ζῷον, καὶ φίλος τοῖς ἀνθρώποις. τῷ οὖν Ξανθίᾳ εἰσὶ τρεῖς κύνες, Στύραξ, Ὀρμή, καὶ Τεύχων. ὁ μὲν Τεύχων ἐστὶν κύων μικρός. ὁ δὲ Ὀρμή μείζων ἐστὶν ἢ Τεύχων. ὁ δὲ Στύραξ ἐστὶν μείζων τοῦ Τεύχωνος καὶ τοῦ Ὀρμῆς, ὁ γὰρ Στύραξ μέγιστος κύων ἐστίν.

ἀνθρώπων γεωργούντων, οἱ κύνες παίζουσιν. εὐθύς, εἷς τῶν κυνῶν ὑλακατεῖ, «βαῦ βαῦ.» οἱ μὲν οὖν ἕτεροι ὑλακτοῦσιν, οἱ δὲ ἄνθρωποι παύουσιν ἐργαζόμενοι. τί ἐστὶν; μάκροθεν πρόβατον ἀκούεται.

II

ὅπισθεν τοῦ ἄγρου ἐστὶν ὄρη. μεταξὺ τῶν ὁρέων ἄγκη ἐστίν. πρὸ τῶν ὁρέων ἐστὶ πεδίον, ἐν ᾧ πρόβατα πορεύεται. πολλὰ πρόβατα ἐν τῷ πεδίῳ πλανᾶται, πολλὰ δὲ ἐν τοῖς ὄρεσιν βαίνουσιν. καὶ δὴ καὶ ποιμένες μετὰ τῶν προβάτων πλανῶνται ἐν τοῖς ὄρεσιν. σήμερον, ὑπὲρ τὸ πεδίον ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ νέφος πάρεστιν.

μάκροθεν πρόβατον καλεῖ, τοῦτ' ἐστὶ βλεχᾶται, «βῆ βῆ.» διὰ τί τοῦτο τὸ πρόβατον βλεχᾶται; ὅτι μάκροθεν ἀπὸ τῶν προβάτων τῶν ἄλλων ἐστίν. καὶ δὴ καὶ λύκοι πάρεισιν ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τῇ ὕλῃ.

ἄρα τὸ πρόβατον ἀκούεται; ναί, ἀκούεται. τίνες ἀκούουσιν τοῦ προβάτου; οἱ κύνες αὐτοῦ ἀκούουσιν. τὸ πρόβατον ὑπὸ τῶν κυνῶν ἀκούεται. εἴτα ὑλακτοῦσιν οἱ κύνες. ἀκούονται οὖν οἱ κύνες ὑλακτοῦντες; ναί. τίνες δὲ ἀκούουσιν τῶν κυνῶν; οἱ κύνες ἀκούονται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν.

III

κυνῶν ὑλακτούντων, ὁ Ξανθίας διαλέγεται μετὰ τοῦ Δικαιοπόλεως, «τί ποιῶμεν;» ὁ μὲν Δικαιοπόλις φοβεῖται λύκους, καὶ οὐ βούλεται εἰς τὰ ὄρη εἰσβαίνειν. ὁ δὲ Ξανθίας ἀνδρείότερος ἐστὶν ἢ ὁ δοῦλος, οὐδὲ αὐτὸς φοβεῖται, ἀλλὰ ὁρμᾶται ἐθέλει.

ὁ οὖν ἐλευθέρος ὁ Ξανθίας κελεύει τὸν δοῦλον αὐτοῦ μένειν ἐν τῷ πεδίῳ σὺν τοῖς ἄλλοις προβάσιν. ὁ δὲ αὐτὸς ὁρμᾶται μετὰ τῶν κυνῶν αὐτοῦ, ἀνδρεῖος ὢν, εἰς τὰ ὄρη. τί βούλεται; βούλεται τὸ πρόβατον εὑρεῖν. εἰς οὖν τὰ ὄρη βαίνει ἵνα εὕρῃ τὸ πρόβατον.

καὶ ἐγένετο ὅτε ὁ δοῦλος μένει ἐν τοῖς ἀγροῖς μετὰ τῶν προβάτων, ὁ ποιμὴν καὶ γεωργός, ὁ Ξανθίας, εἰς τὰ ὄρη εἰσβαίνει ἅμα τοῖς κυσίν. οἱ κύνες πρὸ τοῦ Ξανθίου τρέχει, ἀλλὰ οὐ μάκραν. ὁ μὲν ὅπισθεν αὐτῶν βαδίζει, οἱ δὲ πρὸσθεν αὐτοῦ τρέχουσιν. ὁ μὲν αὐτοῖς ἔπεται, οἱ δὲ ἡγοῦνται.